13. Jaar, No. 10. — 's HERTOGENBOSCH. — Dingsdag 24 Januarij 1843

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad, f 12.
Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

(Verschijnende driemalen ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

EEN WOORD OVER HET TRAKTAAT MET BELGIË.

De werkzaamheden der Tweede Kamer zijn weer aangevangen. De drie en dertig tegenwoordig zijnde leden, (ruim een derde van het getal leden was afwezig,)*) hebben zich onmiddelijk bezig gehouden met het onderzoek van het traktaat, tusschen Nederland en Belgie gesloten.

Men stuit daarin op twee moeijelijkheden van zeer onderscheiden aard: vooreerst men twijfelt over den zin van art. 57 3e §. der grondwet.

Er doet zich de vraag voor, of de Kamer bevoegd is, hare stem over het geheele traktaat uit te brengen. Vele leden der Staten-Generaal hebben zulks in de sectien ontkend. Ook buiten de Kamer is dit vraagpunt in het midden gebragt. De *Arnhemsche Courant* heeft zich sterk in de bres geworpen, om der Kamer die bevoegdheid te betwisten, en der ministers ten laste te leggen, dat zij een prerogatief van de kroon opofferden, toen zij het geheele traktaat aan het oordeel der Kamer onderwierpen.

Wij prijzen dien ijver der *Arnhemsche Courant* voor de prerogatieven der kroon, maar betwijfelen zeer of die ijver zich hier wel ter zijner plaats bevindt.

De *Arnhemsche Courant* heeft zich op een gevaarlijk terrein begeven, in haren strijd tegen den Heer VAN HALL, wanneer zij den geest der grondwet raadplegende, daaruit bepalingen ontleent, welke met derzelver letter in strijd zijn. Zij heeft menigmaal den minister van Justitie van dergelijke interpretatie beschuldigd; nu maakt zij zich aan hetzelfde euvel pligtig; en de minister is volkomen geregtigd haar ten antwoord op hare beschuldigingen toe te roepen: *medice cura te ipsum.*

Indedaad de woorden der grondwet zijn zoo duidelijk, dat het onbegrijpelijk voorkomt, hoe men derzelver zin in twijfel trekken kan. Wij laten dezelve hier volgen:

» In gevalle de verbonden en verdragen, in tijd van vrede gesloten, mogten inhouden eenigen afstand of ruiling van een gedeelte van het grondgebied des rijks, of van deszelfs bezittingen in andere werelddeelen, worden dezelven door den Koning niet bekrachtigd, dan nadat de Staten-Generaal op dezelve hunne goedkeuring hebben gegeven."

(*) Uit plaats gebrek is dit artikel eenige dagen blijven liggen.

Men zegt, dat » men de woorden eener wet steeds in den zin moet opnemen, welke de wetgever bij het nederschrijven daaraan geven moet." Maar daaruit zal toch wel niet volgen, dat men aan de woorden des wetgevers eene uitlegging geven mag, welke met derzelver duidelijke letter in strijd is. Welnu, in de Grondwet staat met ronde letters te lezen, dat de verbonden en verdragen in geval zij afstand of ruiling van grondgebied inhouden, aan de goedkeuring der Kamer moeten worden onderworpen.

Hoe komt men er dan toe te lezen, dat slechts een gedeelte van het traktaat, alleen dat gedeelte, hetwelk over de ruiling van grondgebied handelt, aan het oordeel der Staten-Generaal mag onderworpen worden? Wij bekennen rond uit, dit niet te begrijpen, ten zij wij de rede daarvan in de tweede moeijelijkheid zoeken, die het traktaat met België aanbiedt.

Het is bekend dat in gemeld traktaat alle verschillen met Belgie, zoo wel algemeene als bijzondere aangelegenheden, in eens af geregeld zijn. Het heeft der gansche wereld niet weinig bevreemd, in hetzelve tot zelfs de bijzondere belangen van het Koninklijk huis en van den Graaf van Nassau aan te treffen. Waarom dat alles besloten in een en hetzelfde traktaat? Het ministerie heeft daarvoor zijne redenen gehad; misschien wel dezelfde, welke verscheiden leden der Tweede Kamer doen verlangen slechts een gedeelte van het traktaat te onderzoeken.

Onder andere bezwaren heeft men het finantiewezen, en de riviervaart geregeld. Hier te lande zijn voor het oogenblik de geldelijke aangelegenheden zeer bekommerend. Belgie is daarin te gemoet gekomen; en heeft in het traktaat het finantiëele gedeelte, ofschoon slechts naar regt en billijkheid, toch op eene voor ons gunstige wijze geschikt. Maar ook van zijnen kant heeft hetzelve gevorderd, dat men daarin elders te gemoet kwam, en dit heeft plaats gehad in dat gedeelte, waarin de vaart der Nederlandsche rivieren voor Belgie wordt opengesteld, bijna, zoo niet geheel, op den zelfden voet als voor Nederland.

Dat dit onze handelaren op Duitschland verontrusten moest, was te voorzien, en het heeft dan ook niemand verwonderd, het *Handelsblad* noodkreten te hooren aanheffen. Het zal misschien even weinig verwondering gebaard hebben, dat het *Handelsblad* alleen stond, toen het met zoo veel vuur tegen het traktaat te velde trok. Wij durven evenwel niet zeggen, of zulks ten nadeele of ten gunste der beweeringen van het *Handelsblad* pleit.

Hetzelve schijnt alleen de belangen des handels in deszelfs beoordeeling voor oogen gehouden te hebben, zonder de voordeelen in aanmerking te nemen, welke het traktaat ons aanbiedt. Deszelfs beoordeeling was derhalve eenzijdig.

De vraag is of deze voordeelen, opwegen zullen tegen het nadeel, dat de vrije riviervaart zal aanbrengen. Het ministerie oordeelt bevestigend; want het heeft het traktaat gesloten.

Het blijkt echter niet, dat hetzelve de verantwoording daarvan op zich heeft willen nemen, en daarom vermoeden wij, heeft het dat alles met de grensscheiding, en afstand, en ruiling van grondgebied in één traktaat geregeld, om daardoor het geheele traktaat, ook de rivier-vaart aan het oordeel, dat is aan de verantwoording der Kamer te kunnen overlaten.

En heeft, ook dit misschien op de leden der Kamer niet aanleiding gegeven, om in de grondwet termen te zoeken, welke hen van die verantwoording ontheffen? Wij betwijfelen de goede trouw en de kunde dergenen niet, welke het gevoelen aankleven, dat wij bestrijden. Maar, wanneer men met een bepaald doel vooringenomen is, vermeent men spoedig datgene te vinden, wat men gretig zoekt. En dewijl het zeer natuurlijk is, dat vele leden der Kamer de verantwoording van het gesloten traktaat van zich af zoeken te schuiven, zoo kan het ook geenszins bevreemden, dat die leden, met dit bepaald inzigt de grondwet lezende, vermeenden te vinden, dat zij slechts de afstand en ruiling van grondgebied hebben te beoordeelen.

Wat er echter ook van zij, wij hopen, dat de meerderheid der Kamer zich daardoor niet zal laten bewegen, het ministerie, in hetzelve de grondwet rond en gul uitlegge, tegen te werken.

De ondervinding heeft, tijdens het ministerie van Maanen, maar al te zeer geleerd, wat er van onze vrijheden gewordt, wanneer men tegen de duidelijke letter der grondwet uitleggingen zoeken gaat; dan dat het

raadzaam kan geacht worden, dat de Kamer het ministerie op dien noodlottigen weg terugdringe, juist op het oogenblik dat hetzelve, om welke redenen dan ook, daarvan afgaat.

In alle geval, mogt de Kamer onverhoopt zich niet bevoegd kunnen achten, haar oordeel over het geheele tractaat te vellen, dan vertrouwen wij, dat zij daarom niet de geheele voordragt zal verwerpen; maar haar onderzoek tot dat gedeelte beperkende, hetwelk den afstand en de ruiling van grondgebied behandelt, daarover eene goedkeurende stem uitbrengen zal.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE *NOORD-BRABAND.*

Maakt bij deze bekend, dat ten gevolge van eenige noodzakelijke vernieuwingen, aan de brug No. 2 A, over de *Zuid Willemsvaart* nabij de *Ortherpoort*, binnen *'s Hertogenbosch*, de passage over dezelve, met voer-en-rijtuigen, van af den 23 dezer, tot den 19 Februarij aanstaande, zal moeten gestremd worden.

's Hertogenbosch, den 20 Januarij 1843.

De Staatsraad *GOUVERNEUR* voornoemd.

A. J. BORRET.

TURKIJE

KONSTANTINOPEL. De russische generaal, baron Lieven, heeft gisteren met Sarim Effendi eene conferentie gehad, waarin hij verklaarde, dat uit het ernstig onderzoek over den toestand van Servie, voor hem de overtuiging ontstaan is, dat het nieuwe gouvernement te Belgrado opgerigt, niet aan de wenschen der Serviers beantwoordt. Hij voegde er bij, dat er in dat land eene algemeene ontevredenheid heerschte, en dat uit het geweld, bij de verdrijving van den Prins Michel, gebruikt, weldra eene hevige reactie zou ontstaan. Deze reactie zou, naar de meening van den Heer Lieven, het ottomanische rijk aan eene nieuwe omwenteling blootstellen, welke alleen door de wederaanstelling van den verdreven prins zou kunnen worden voorkomen. De ontwerpen van Rusland zijn dus volkomen overeenkomstig het belang van de Verheven-Porte.

Het protectoraat, dat zijn gouvernement over de prinsdommen van den Donau heeft, voegt hij er bij, beveelt hem te waken, dat men door geene willekeurige maatregelen de regten dezer volken aanrande, dat men hun geene schade veroorzaakt, iets hetwelk ongelukkiglijk heeft plaats gehad ten gevolge van de gedragslijn door de Porte ten opzigte van Servie gevolgd. Sarim Effendi heeft in zijn antwoord gewezen op de ongehoorzaamheid en de verachting, waarmede Prins Michel de bevelen van den Sultan ontving, en zocht aan te toonen dat zijne ontzetting overeenkomstig den wensch van de overgroote meerderheid der Serviers was. Hij heeft daarenboven aan den russischen commissaris doen opmerken, dat deze zaak van te weinig belang was, dan dat het mogelijk zou kunnen zijn, dat daardoor slechts een enkel oogenblik eenig geschil tusschen de beide hoven zou kunnen ontstaan.

De Heer de Lieven heeft ook eene bijeenkomst gehad met Sir Stratford Canning en den Heer de Bourqueney, waarbij hij zich zeer bedaard heeft gehouden, zich steeds met ijver voor den Prins Michel verklarende. Voor het overige schijnt hij nieuwe instructien uit St. Petersburg af te wachten, welke spoedig zullen aankomen.

DUITSCHLAND

De Beeren van Siberie.

Het Russisch blad van Kasan behelst het volgende: De kolonie van Westnaed-Laba, Siberie, is het tooneel van een droevig voorval geweest. Drie kolonisten Labaniff, Bialohorski en Dwytreft, in het groote woud, Laba jagende, hadden zich meester gemaakt van twee jonge beeren, die zij met zich naar huis voerden. Drie dagen verliepen, en de jeugdige woede [illegible], begonnen zich reeds met de menschen te vertrouwen, toen in den volgenden nacht, een vreesselijk gehuil in het dorp gehoord werd. De dorpen in Siberie, welke de veroordeelden ten woonplaats strekken, zijn altijd met sterke palissaden omgeven. De kolonisten derhalve meer nieuwsgierig, dan ontrust, traden uit hunne hutten; maar hoe werden zij niet met schrik vervuld, toen zij de woonplaatsen van Dwijtreft en Bialohorsky omgeven zagen, door eene groote menigte van beeren, die op hunne achterpooten stonden en met woede huilden. De kolonisten wapenden zich, men trok de alarmklok. De Kozakken, welke daar in garnisoen lagen, stegen te paard, en vereenigden zich op het wapenveld. Alle kolonisten gewapend met geweeren en bijlen, trokken tegen de beeren op. De strijd ving aan. De beeren verdedigden zich woedend op de menschen.

De strijd was schrikkelijk en men kon de woeste dieren niet overmeesteren, dan door het in brand steken eener hut. De brand verjaagde den vijand. Acht beeren bleven dood op de plaats liggen, 5 menschen verloren het leven, terwijl er nog 30 en sommige hunner vrij zwaar gewond werden.

ENGELAND

Het puseismus maakt voor de angliknaansche kerk wezenlijk verontrustende vorderingen. Een der professors van de universiteit van Oxford, de Eerwaarde Bernard Smith, beneficiant van Leadenham, is tot de Katholijke godsdienst overgegaan. Laatstleden Zondag heeft men te Goudhurst de Kerk dienst verrigt op eene wijze, die als men dezelve honderd jaren geleden aldus had gezien, voorzeker den bedienaar die dit alzoo had uitgevonden, zou gesteenigd hebben. De bedienaar draaide den rug naar het volk en had eene groote schilderij voor zich, voorstellende de maagd Maria met het kind Jezus op haren schoot, geheel en al naakt, zegt het blad, hetwelk zulks mededeelt. Een der vensters was bedekt met een stuk, voorstellende koning Karel I met dit opschrift: *De heilige Karel, koning en Martelaar*, en zijn hoofd was met eene kroon omgeven. Het venster daartegenover was bedekt met een ander stuk, voorstellende den Paus in zijn pontificaal gewaad. De bedienaar was met een overkleed bedekt, zoo als onlangs door den bisschop van Londen naar den geest des tijds is toegestaan.

PORTUGAL

LISSABON 9 Januarij. Het portugeesch ministerie is zeker van de meerderheid in de cortes. De benoemingen der secretarissen en nieuwe commissien zijn hetzelve zeer voordeelig geweest; het zal van deze omstandigheid gebruik maken, om een volkomen verslag aan te bieden, van alle daden die het voor de prerogatie gedaan heeft, en ten gevolge van dit rapport, zal het eene bill van indemniteit vragen voor eenige maatregelen, die hetzelve heeft gemeend te moeten nemen, en die kunnen gerekend worden boven de magt te zijn, welke de constitutie aan de verantwoordelijke ministers toestaat.

SPANJE

De *Gazette du midi* deelt tijdingen uit Barcelona mede, tot den 11 Januarij. Op den 10, het einde van het uitstel van betaling door den generaal Seoane toegestaan, had men nog maar een klein gedeelte van de schatting, welke naar men zegt, 14 à 18,000,000 realen bedraagt, bijeen gebragt. De kapitein generaal heeft den naam der weerspannigen gevraagd, er bij voegende, dat hij hen naar de citadel zou voeren, en hen voor hunnen kwaden wil, zoude doen boeten, maar de Kamer en de stedelijke magt schijnen niet geneigd om de strengheden van het gouvernement te ondersteunen, met haar de slagtoffers aan te wijzen. Eenigen onder hen, wilden alle gevolgen van deze weigering ondergaan; anderen stellen voor het Vaderland te verlaten, en verre van Barcelona te vlugten. Den 11 hebben deze beide partijen beraadslaagd, doch de uitslag hunner bijeenkomst is nog niet bekend. Wat er van zij, de volkomene betaling zal niet geschieden. Velen zullen wederstand bieden, terwijl anderen, zich terstond in veiligheid hebben gesteld en geruimd zijn na hunne huizen eerst bijna van alles ontdaan te hebben, opdat men er toch niets uit zou kunnen halen, dat eenige waarde had.

Hetgeen te Madrid het belangrijkst is, is het besluit, hetwelk de monarchaal-constitutionele *gematigde* partij genomen heeft, om zich bij de verkiezingen te vertoonen, stemmen te zoeken, en te beproeven op de banken der cortes plaats te nemen.

Sedert twee jaren heeft deze partij, door de zegepraal van Espartero teruggehouden, niet dan protestatien bij de parlementaire debatten en in de pers doen hooren; zij heeft de tegenwoordige magt onophoudelijk van onbevoegdheid en onwettigheid beschuldigd: hare rol in deze zaak heeft zeer veel gelijkenis gehad op die der legitimistische partij in Frankrijk, gedurende de eerste jaren na de revolutie. Thans doen de constitutioneel-monarchieken een appel op het vertrouwen des lands: zij gedragen zich als verdedigers der nationale vrijheden door de zegepralende factie belegd; zij stellen vooruit hunne beginselen van orde, hunne gehechtheid aan den troon van Isabelle, hunnen eerbied voor het oud regt en de nieuwe vrijheden: erfgenamen van het voorleden, zijn zij de wettige beschermers van de toekomst der natie.

Het ministerie heeft eene circulaire uitgevaardigd, welke de vrijheid der drukpers bedreigt. Wettig in de vorm, is echter de maatregel geweelddadig.

FRANKRIJK

De onlangs gewoed hebbende stormen hebben overal veel schade aangerigt. Onder anderen zijn al de omstreken van Bordeaux onder water geloopen, ten gevolge van het doorbreken der dijken.

PARIJS 14 Jan. Het concept adres der pairskamer is in openbare zitting voorgelezen. Het is de weerklank der troonrede, en gunstig voor het ministerie. Er hebben in de sectien hevige debatten plaats gehad, of men over het regt van onderzoek al dan niet spreken zoude. Zulks is afgewezen. Het is de eerste keer, dat zich in de kamers der pairs zulke eene sterke oppositie openbaart.

De Generaal Bugeaud, Gouverneur Generaal van Algerie, heeft een hem vererend voorbeeld van onderwerping aan zijne superieuren gegeven. Men weet, dat hij een confidentieele brief over Algerie aan den *National* had geschreven. Deze had het incognito van den Generaal verraden. En de wijl het aan officieren verboden is in dagbladen te schrijven, heeft de Generaal Bugeaud openlijk in den National schuld beleden.

BELGIE

De generaal van der Meeren heeft aan de zwarte zusters een prachtig borstbeeld van Mgr. Fornari, den tegenwoordigen Apostolische nuntius te Parijs, ten geschenke gegeven, uit erkentelijkheid voor de goede zorg, die zij gedurende zijne laatste ziekte voor hem hebben gedragen.

De generaal heeft door dit bewijs van dankbaarheid aan eene edele neiging van zijn hart voldaan, teyens een nieuw bewijs gevende van zijne liefde voor de kunsten, en zijnen ijver voor de kunstenaars. Het gemelde borstbeeld komt uit de werkplaats van den Heer Ch. de Proost, wiens stukken alle onderscheiding genieten.

Er heeft te Brussel eene interessante wedloop plaats gehad, ten gevolge eener weddenschap tusschen den graaf A. de Liedekerke en den baron de Dooff, wie hunner in tilbury het eerst Groenendaal zoude bereiken, welke plaats 8 mijlen van Brussel verwijderd is. Eene menigte van liefhebbers namen daaraan deel, met onderling voor en tegen te wedden. Het paard van den Heer de Liedekerke was van Iersch ras, vol vuur, maar misschien wel wat te levendig. De heer de Dooff had eene schoone, krachtige, engelsche merrie. De paarden mogten niet dan draven. De graaf de

Liedekerke is door aanwijzing van het lot, het eerst afgereden, de andere is eenige minuten daarop gevolgd.

De graaf de Liedekerke heeft de weddenschap gewonnen daar hij in 32½ minuut ter bestemde plaatse is aangekomen, terwijl de baron de Dooff daartoe 37 minuten heeft noodig gehad. Het iersch Paard van den Heer de Liedekerke, was bij zijne aankomst even moedig als bij zijn vertrek, dat van den Heer de Dooff scheen integendeel zeer vermoeid.

-- De minister van Binnenlandsche zaken, heeft eene circulaire aan de gouverneurs der provincien gezonden, ten einde berigten in te winnen over den toestand der begraafplaatsen, welke zoo behooren te zijn ingerigt, dat iedere gezindheid hare afzonderlijke plaats is aangewezen, zoo wel als ieder persoon, aan wien de kerk de bediening harer H. Sacramenten weigert.

NEDERLANDEN

'S HERTOGENBOSCH den 26 Januarij.

Met veel genoegen lazen wij, in het Nederlandsch Muzikaal Tijdschrift van den 1 dezer, eene loffelijke beoordeeling van onzen verdienstelijken stadgenoot den Muziekmeester J. Dogger; ofschoon hem zulks reeds in getuigschriften van kunstkenners, alsmede in het Handelsblad van 8 December ll. was te beurt gevallen, kunnen wij niet nalaten woordelijk te laten volgen wat opgemeld tijdschrift hierover zegt:

« Concert van het Colegium Musicum Ultrajectinum, den 3 December 1842. etc.

De heer J. Dogger, verdienstelijk klarinettist, te 's Bosch, gaf in hetzelve bewijzen van zijn muzikaal talent en niet onbelangrijke virtuositeit op den bassethoorn. Met gevoel, netheid en vrij goeden smaak, droeg zijn ed. thema's en variatien voor viool van Panofka, opgedragen aan Paganini, door zijn ed. voor den bassethoorn met orchest gearrangeerd, regt braaf voor, en oogstte veel bijval in. Den molligen toon, welken wij van den Heer Dogger in het *mf.* hoorden, wenschten wij in het *f* en *ff* niet te verliezen. Wij durven dien kunstenaar, als solist op den bassethoorn, aan de besturen der concerten aanbevelen.»

Men wenscht dat de heer Dogger zijne stadgenoten ook nog dezen winter in de gelegenheid zal stellen, zijn talent te kunnen doen bewonderen.

-- Door den Minister van Finantien is, ten einde zich te vergewissen van de behoorlijke verzekering of verantwoording van verschuldigde regten op documenten, welke gezuiverd van de losplaatsen naar het kantoor der aangifte moeten worden teruggezonden, en tevens ook de regelmatige terugzending dier documenten naar het kantoor van afgifte te bevorderen, bij resolutie van 12 December jongstleden bepaald geworden, dat voortaan alle documenten, zonder onderscheid, strekkende ten geleide van accijnsvrije goederen, waarvan elders de regten moeten worden betaald, en waarvan de gezuiverde ontvangst ten kantore der afgifte, het zij in *originali*, of bij *extract* of *duplicaat*, aanleiding geeft tot rojjering van den gestelden borgtogt, niet als behoorlijk gezuiverd zullen kunnen worden aangemerkt, dan wanneer zij zijn voorzien van het visa van den controleur ter los- of bestemmingplaats, ten blijke dat de regten behoorlijk zijn voldaan, en in de daartoe bestaande registers zijn verantwoord geworden. Door welgemelden Minister is daarbij te kennen gegeven, dat daarmede de noodzakelijkheid tot de onderteekening van de acten van zuivering, op deze documenten, door de ter visitatie gecommitteerde ambtenaren, als vervallen is te beschouwen, met aanmaning voorts aan de controleurs, en meer bijzonder aan die, toegevoegd aan voorname kantoren van lossing, om toe te zien en zich te verzekeren, dat de terugzending der extracten aan de gezuiverde volgbrieven, manifesten of duplicaat generale verklaringen, naar het voorschrift van art. 49 der algemeene wet, en overeenkomstig de verordeningen van de administratie, regelmatig en tijdig plaats hebbe; hebbende Zijne Exc. daarbij insgelijks bepaald, dat ook de hoofd-inspecteurs zich van tijd tot tijd, bij het bezoeken dier voorname kantoren, zullen behooren te overtuigen, dat zoowel de zuivering als de terugzending regelmatig en zonder noodelooze vertraging geschiede. Verder is door meergemelden Minister bij de gedachte resolutie voorgeschreven, dat, ter opheffing van de gerezen bezwaren wegens de mogelijke gevallen van niet tijdige terugkomst ten kantore der uitgifte, ten gevolge van bijzondere omstandigheden, de ontvangers aan de respective losplaatsen, in die gevallen in welke de tijdige zuivering en terugzending van documenten, bij invoer langs de rivieren, door wettige omstandigheden mogten worden verhinderd, aan hunnen ambtgenoot ten eersten kantore daarvan eene schriftelijke kennisgeving zullen toezenden, die zich door deze kennisgeving voor bevoegd zal kunnen houden, om het doen aanzuiveren der gestelde cautie, naar vereisch van zaken, en uiterlijk voor den tijd van eene maand na verloop van den bepaalden termijn, op te schorten.

s' GRAVENHAGE 19 Januarij.

-- Heden morgen ten half elf ure is weder eene der Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het ontwerp nopens het tractaat vergaderd geweest. Ten half twee ure heeft de Centrale Afdeeling eene zitting over de voordragten van wet nopens het wetboek van strafregt gehouden.

In de zitting van de Tweede Kamer van heden zijn ingekomen vijf verzoekschriften, als: 1o, van de heeren Carp en Comp, en andere kooplieden en zeehandelaren te Amsterdam, die hunne bedenkingen voordragen tegen het ontwerp van wet, houdende het tusschen Nederland en Belgie gesloten tractaat; 2o, van de kamer van koophandel en fabrijken te Venlo, die almede hare bezwaren inlevert tegen het aanhangig tractaat, voor zooveel de scheepvaart op de Maas betreft; 3o, van veenlieden en ingelanden van den Noordpolder enz., in Vriesland, die hunne bedenkingen voordragen tegen den bestaanden accijns op den turf; 4o, van de Vries en andere gepatenteerde schippers te Amsterdam, die de noodzakelijkheid aantoonen eener herziening van de bestaande verordeningen nopens de veer-en-andere beurtschepen, en 5o, van een officier van gezondheid te Neuzen, provincie Zeeland, die zich beklaagt, te vergeefs verzocht te hebben, dat hem een eervol ontslag uit de militaire dienst verleend wierd.

Al de ingekomen verzoekschriften worden in handen der daartoe bestemde Commissie gesteld, die verslag doet:

I. Bij monde van den heer Scheers van Harencarspel, op een adres van H. F. C. de Greuve, voormaals kapitein der artillerie te Dordrecht, die der Kamer verzoekt, dat hem vergunning verleend worde om, ingevolge art. 175 der Grondwet, laatste gedeelte, Z. Exc. den Directeur-Generaal van Oorlog, wegens misbruik van gezag enz., voor den Hoogen Raad te vervolgen.

De Commissie is van oordeel dat, volgens de beginselen, aangenomen bij art. 318 en volgende van het wetboek van strafvordering, het uitsluitend tot de bevoegdheid van den procureur-generaal bij den Hoogen Raad behoort, om dusdanig verzoek, tot vervolging van eenen Minister, aan de Tweede Kamer te doen. Dienvolgens wordt besloten, nopens dit verzoekschrift, over te gaan tot de orde van den dag.

II. Bij monde van den heer Boreel van Hogelanden, 1o, op een adres van den heer C. van der Tuuk, te Haarlem, die eenige finantiële ontwerpen en beschouwingen aan de vergadering mededeelt, en 2o, op dat van W. H. Hendriksen, oud pastoor, die eenige stukken mededeelt nopens zijn adres, ingediend den 15 November 1842, betrekkelijk het regt van donatie. -- Ter griffie.

III. Bij monde van den heer Menso, 1o. op een adres van het gemeentebestuur van Ittervoort, Limburg, dat zijne bezwaren doet kennen tegen de grensscheiding, zoo als die bepaald is bij het traktaat van 5 November 1842, en 2o., op een adres van S. de L. E. van Dordt, te Utrecht, die eene teekening aanbiedt, en die zich bereid verklaart om onderrigt te geven tot het maken van eene stoomboot van 3600 paardenkracht, waarmede het Haarlemmermeer in 24 maanden zou kunnen worden droog gemalen. -- Het request wordt ter griffie nedergelegd en een afschrift daarvan aan Z. Exc. den Minister van Buitenlandsche Zaken verzonden, terwijl het verzoekschrift, zoo wel wegens den vorm als den inhoud, ter zijde wordt gelegd.

De vergadering wordt tot nadere bijeenroeping gescheiden.

-- De Afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn 20 Jan. vergaderd geweest, om het aanhangig wetsontwerp betreffende de zaken der Maatschappij van Weldadigheid te onderzoeken. Daarna is de Centrale Afdeeling bijeengekomen.

-- Men schrijft uit Avignon dat de alombekende bergzangers zich aldaar bevinden. Zij komen van Rome waar zij allerminzaamst ontvangen zijn. Z. H. heeft in persoon het H. Sacrament des Vormsels aan hen toegediend, en hun eene banier ten geschenke gegeven.

INGEZONDEN STUKKEN,

Mijnheer de Redacteur,

Uw geacht blad heeft in zijn eerste nummer van dit jaar overgenomen een artikel door het *Handelsblad* en de *Arnhemsche Courant*, het eerst en gelijktijdig bekend gemaakt, betrekkelijk een arrest van het Provinciaal hof van Noord-Braband, den 21 December 1842, in de zaak der jufvrouwen Jaspers te Oosterhout gewezen. De wijze waarop dit artikel is ingerigt schijnt de bron te verraden, waaruit het is voortgekomen, en doet de noodzakelijkheid gevoelen om de zaak in hare ware gedaante te doen kennen. Dezelve is deze:

De jufvrouwen Jaspers, drie zwakke, veeltijds geneeskundige hulp behoevende vrouwen, behoorende tot de fatsoenlijkste klasse van Oosterhout, hadden sedert lang het denkbeeld opgevat, dat zij door haren Burgemeester, den Med. Doctor F. L. de Cottignies niet wel werden behandeld, onderanderen, in de militaire inkwartiering. Zij hadden, om thans van niets anders te spreken, de gewoonte, hare militairen elders te besteden; doch, dien ongeacht, werden zij doorgaans met dezelven aan hare woning bemoeijelijkt. Dit stoorde niet zelden het rustig en eenzelvig leven dezer vrouwen, en deed eindelijk bij haar de gedachte rijzen, om geene militairen meer aan haar huis te ontvangen.

Den 26 Augustus 1842, bij gelegenheid van een doortrekkend detachement verlofgangers, werd een inkwartieringsbillet voor twee man, op de jufvrouwen Jaspers afgegeven. De militairen meldden zich aan de woning dier jufvrouwen aan, doch werden niet ontvangen. Met hunnen sergeant Matthijs Benning gaven zij hiervan kennis aan den Burgemeester, bij wien juist te gast was Mr. H. L. Maarschalk, onlangs benoemd tot officier bij de Arrondissements-Regtbank te Breda, in de plaats van wijlen Mr. P. G. A. Losecaat, wiens verlies door allen, die 's mans regtschapenheid gekend hebben, betreurd wordt. Zoo niet werd de zaak vernomen, of er werd besloten de inkwartiering met geweld te doen plaats hebben. Mr. Maarschalk met den Burgemeester marcheerden aan het hoofd van een agent van Politie en de drie militairen, naar de woning der jufvrouwen Jaspers, onder eenen grooten oploop van menschen. Daargekomen belden zij aan; doch ook voor hen bleef de deur gesloten. Dadelijk deden zij een smid komen om het slot der deur opentesteken. De smid ondernam het werk; doch het slot wilde niet overspringen. Toen geboden zij een timmerman om een der vensterramen open te breken. De jufvrouwen Jaspers den timmerman bemerkende, plaatsten zich voor het bedreigde raam, om het openen te beletten, doch hare zwakke vereenigde krachten moesten wijken voor de magt van den bijtel en van den gespierden arm des timmermans. Het raam met geweld geopend, begunstigde de inklimming, en het huis was door Mr. Maarschalk en de zijnen overweldigd. De twee oudste jufvrouwen Jaspers door den ramp overmeesterd, hadden geene woorden om haar leedgevoel te uiten; alleen de jongste, Gerardine, had nog den moed,

hare verontwaardiging tegen den Burgemeester te ontboezemen, — en Mr. Maarschalk, dien zij niet kende, met drang te verzoeken te gaan zitten om toch in hem iemand te hebben, aan wien zij haren nood konde klagen. Dan Mr. Maarschalk en de Burgemeester waren gekomen om militairen feitelijk in te legeren, en daar dit doel was bereikt, verlieten zij het huis, de drie weerlooze vrouwen aan soldatesken overmoed prijs latende. Daarna is het volk, voor het huis der jufvrouwen Jaspers zamengepakt, langzaam uiteen gegaan, verbaasd van eene daad van geweld, waarvan Noord-Braband, zelfs in de bange tijden der Belgische omwenteling, toen niet zelden het regt voor de wapenen zweeg, geen voorbeeld heeft opgeleverd.

Het is hierbij niet gebleven. Na van het voorval twee processen verbaal te hebben op gemaakt, waarbij Mr. Maarschalk en de Burgemeester hun gepleegd geweld ondubbelzinnig belijden, doch om hetzelve eenigzins te kleuren, den schijn aannemen als of zij door het niet opendoen der Jufvrouwen Jaspers tot het vermoeden waren gekomen, dat er iets vreemds in haar huis plaats had, — zijn de jufvrouwen Jaspers correctionneel voor de Arrondissements Regtbank te Breda gedagvaard, beklaagd: van het niet behoorlijk ontvangen en voeden, maar integendeel beleedigen van manschappen tot 'sKonings landmagt behoorende, en bij haar ingekwartierd: van feitelijke wederspannigheid door drie personen zonder wapenen gepleegd op en jegens ambtenaren in de uitoefening hunner functien: en Gerardina Jaspers daarenboven van het bij die gelegenheid beleedigen met woorden van den Burgemeester van Oosterhout; en het toebrengen van slagen en stooten aan den Officier van Justitie, beiden in functie zijnde.

De verdediger, voor de beklaagden opgetreden, heeft beweerd 1o. dat de Militairen niet waren beleedigd. 2o. Dat er geene verpligting bestond om militairen te voeden en te huisvesten; immers dat de verordeningen op dat stuk niet verbindende en zelfs in strijd waren met de Grondwet, waarbij in art. 210 (art. 212 van die van 1815) is voorgeschreven dat »de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk niet ten laste van een of »meer inwoners of gemeenten kunnen worden gebragt.” 3o. Dat er geen rebellie, of feitelijke wederspannigheid was gepleegd, noch kon zijn gepleegd; zoo omdat er geene feitelijkheden tegen de *ambtenaren zelven* had plaats gehad, als nog om dat de ambtenaren niet werkzaam waren ter uitvoering van wetten, bevelen of bevelschriften van het openbaar gezag. Integendeel dat hier geene *wettelijke* reden bestond om tegen den wil der Beklaagden in hare woning te mogen dringen, en dat gevolgelijk Mr. Maarschalk en de Burgemeester art. 168 der Grondwet hadden overtreden en zich aan de strafbepaling van art. 184 van het Wetboek van strafregt hadden schuldig gemaakt. 4o. Dat om dezelfde redenen de beweerde beleediging met woorden jegens den Burgemeester, dezen niets kon zijn aangedaan in de *uitoefening zijner bediening*; en ook dat die beleediging door willekeurige daden van den Burgemeester was geprovoceerd. En 5o. Dat de slagen en stooten waarover Mr. Maarschalk klaagde niet waren gepleegd, en dat, al ware dit zoo, hij dezelve niet in de uitoefening zijner functie had ontvangen; te minder daar hij noch persoonlijk, noch als Officier bij de beklaagden bekend was. Op alle deze gronden, in het breede ontwikkeld, heeft de verdediger tot der Beklaagden vrijspraak geconcludeerd.

De Substituut Officier in deze zaak het woord voerende heeft zijne vervolging niet bepaald tot de drie Beklaagden, maar daarin zelfs betrokken haren verdediger; omdat deze ten bewijze, dat Mr. Maarschalk en de Burgemeester niet in de uitoefening hunner functien waren had vermeend, te moeten betogen dat deze, door met geweld in de woning der Beklaagden te treden, en daarin feitelijk militairen in te legeren, de Grondwet en hadden verkracht; rekwirerende dat deze uitdrukkingen als honende voor Mr. Maarschalk en den Burgemeester in des verdedigers N. B. *geïmproviseerde* pleitrede zouden worden gesupprimeerd, en dat hem bovendien nog zoude worden verleend acte van zijne reserve om ter dier zake tegen den pleiter eene nadere regtsvervolging in te stellen.

De Regtbank heeft, bij haar vonnis van den 17 October 1842, de voorgestelde middelen van verdediging verworpen; en in overweging nemende dat het misdadige van de handelingen der Beklaagden aanmerkelijk verkleind werd door de omstandigheid, dat zij vroeger de bij hen ingekwartierde manschappen hebben uitbesteed, en meenden daardoor van allen last en bemoeijing deswege ontslagen te zijn, heeft zij de drie beklaagden schuldig verklaard aan gewelddadigen en feitelijken wederstand of wederspannigheid door drie ongewapende personen gepleegd tegen ambtenaren der geregtelijke policie, handelende ter uitvoering der wetten en bevelen van het openbaar gezag; — en de beklaagde Gerardina Jaspers daarenboven aan het beleedigen van een' magistraats persoon in de waarneming zijner bediening door woorden strekkende om de eer en kieschheid van dien ambtenaar aanteranden; alles onder verzachtende omstandigheden, en uit kracht van de art: 211, 218, 222, en 463 van het wetboek van strafregt, — veroordeeld: de beklaagde Gerardina Jaspers tot eene gevangenzetting voor den tijd van eene maand, en voorts de drie beklaagden ieder in eene geldboete van een honderd guldens ten behoeve van den staat, benevens in de kosten van het geding, begroot op *f* 95—66. En voorts vrijsprekende de beklaagde Gerardina Jaspers van de aanklagte als zoude zij aan eenen magistraats persoon in de waarneming zijner bediening slagen hebben toegebragt, verleende de Regtbank nog deze aan den Officier van Justitie van zijne reserve van den verdediger der beklaagden ter zake om de uitdrukkingen in zijne pleitrede gebezigd, nader te vervolgen.

De jufvrouwen Jaspers en vervolgens ook het officio zijn van dit vonnis gekomen in appel, en. Het Provinciaal Geregtshof heeft in deze zaak gewezen het merkwaardig *Arrest*, dat wij in het volgende nummer zullen mededeelen.

ADVERTENTIEN,

*** Heden overleed alhier, na eene ziekte van slechts eenige dagen, voorzien van de H. H. Sacramenten onzer Moeder de H. Kerk, de Zeer Eerwaardige Heer DANIEL SPOORENBERG, in leven Pastoor te *Waspik*, en Deken van het Distrikt *St. Geertruidenberg*; in den Ouderdom van bijna 61 Jaren.

Waspik den 21 *Jan.* 1843.

A. SPOORENBERG.

*** Bij den Drukker en Uitgever dezes is van de pers gekomen en alom verzonden:

VOLKS-ALMANAK

VOOR

ROOMSCH-KATHOLIJKEN,

VOOR

1843.

Dertiende Jaargang.

35 CENTS,

Dezelve zijn, behalve bij alle Boekhandelaars te *'s Bosch*, mede verkrijgbaar:

Te *Amsterdam* bij van Langenhuysen, Schonekat, Gosling, van Spanje, de Charro, Koopman, Borleffs, de Haas, Veelken, Rohé, en Mej Wolf, *Alkmaar*, Coster en Mej Nieuwenhof; *Haarlem*, Niesten en Hijnsbergen; *Purmerend*, Schaade; *Enkhuizen*, Pannebakker en Comp; *Hoorn*, Mej. Borman; *Medemblik*, Vermande; *'s Hage*, van Langenhuysen en Tenhagen; *Rotterdam*, Bolan, Braam, van Belle, van der Reydt en Mej. Mulders; *Leyden*, Thyssens, van Leeuwen, en Mej. Langeveld; *Gouda*, van Goor en van Son; *Delft*, van Dyck en Coster; *Delfshaven*, Houtman; *Schiedam*, van Pinxteren en Boomer; *Dordrecht*, Mej. Zender; *Vlaardingen*, Post; *Utrecht*, van Romondt, Vierhout, Schikhoff en van Meurs; *Amersfoort*, Jacobs en Meyers Walters; *Gorcum*, Stokhuysen en Nieuwenhuy[illegible] *'t Gooij*, van den Hoogen; *Groningen*, Sm[illegible] Oomkens, Sladout, Wolters en Ridder; *Leeuwarden*, Mej. Hoepermans, Mulder en Schierbee[illegible] *Bolswart*, Gerritsma; *Sneek*, Holtkam[illegible] *Franeker*, Ypma, *Dokkum*, Schaafsm[illegible] *Zwol*, Waanders; *Deventer*, Bobijns, Horsti[illegible] en Peeters; en Koestal; *Almelo*, So[illegible]mer; *Arnhem*, Vermeulen; Meyer en Daen[illegible] *Doesburg*, Sommer; *Nijmegen*, Herman[illegible] van der Heyden, Tenhaeft, Potham [illegible] Wollenberg; *Zutphen*, Mellink; *Tiel*, [illegible] Wermeskerken en van Wichen; *Kuilenbu[illegible]* van den Abeelen; *Zalt-Bommel*, Mej. Bakker; *Middelburg*, van Benthem en Jutting *Tholen*, van Rheo; *Breda*, van Galick [illegible] Hermans, Steyn en van Wees; *Bergenopzoo[illegible]* Verkouteren, Kiel en Weys: *Eindhove[illegible]* Janson: *Helmond*, van Kelkhoven, Vo[illegible] Dieks: *Tilburg*, van Genier en de Kanter *Oosterhout*, Moonen: *Oirschot*, Teurlincks *Boxtel*, van Lieshout: *Schijndel*, van de Kant: *Zevenbergen*, Beers; *Heusden*, Veerman; *Waalwijk*, van Giersbergen; *Ravensteyn*; van den Heuvel; *Grave*, Algie [illegible] Dieren; *Boxmeer*, Jansen; *Maastricht*, Bl[illegible] en Gulickers; *Venlo*, Mej. Bekkers; *Roermond*, Romen en Mej Welsch; *Sittart*, Postkantoor en Alberts; *Naarden*, Postkantoor *Goes*, Kleeuwens en Zoon.

Publieke Aanbesteding.

Op Woensdag den 25 *Januarij* 1843; des middags ten 12 ure zal door het BESTUUR DER MAATSCHAPPIJ TOT INVOERING DER ZIJDETEELT IN NOORD-BRABAND OP HET HOOFD-ETABLISSEMENT te *St. Michiels-Gestel* worden Aanbesteed:

HET AFBREKEN EN WEDER OPBOUWEN

van

EEN LOKAAL

voor de

Opvoeding van Zijdewormen

(MAGNANERIE.)

Teekening en Bestek zullen boven en behalve aan het HOOFD-ETABLISSEMENT voornoemd ter bezigtiging en ter lezing liggen bij den buitengewonen Opzigter van de Waterstraat, VAN VEGCHEL op het Ortenëinde te *'s Hertogenbosch*, zullende dag[illegible] vóór de Aanbesteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Opzigter voornoemd.

Namens het Bestuur,

W. B. Martini, Voorzi[illegible]

St. Michiels-Gestel den 17 *Januarij* 1843.

W. HUYSMANS
Notaris te *Eindhoven*, heeft voo[illegible] J. M. FRENCKEN c. [illegible] Provisioneel Verkocht, he[illegible] **Logement** en **Afspanning** van ouds genaamd de[illegible] Roskam, gelegen te *Stratum* bij *Eindhoven*, met ap- en dependentie, groot 31 Roeden 90 Ellen, in Massa met Slagen voor .... *f* 4150,00.

En in perceelen:

1°. De HUIZINGE den Roskam met OPVAART, OPENE PLAATS, STALLING en BERGPLAATS, met Slagen voor..................... *f* 2300,00.

2°. De zoogenoemden NIEUWEN BOUW met de helft in den TUIN aan de Straatweg, met Slagen voor. ... *f* 1150,00.

3°. De Helft in den TUIN, aan de Straatweg, met Slagen voor...... *f* 420,00.

4°. De TUIN met KARHUIS, aan den weg op *Helmond*, met Slagen voor. *f* 300,00.

Waarvan de eindelijke veiling en toewijzing zal plaats hebben, in gemeld Logement, op den 30 *Januarij* 18[illegible] *des namiddags om zes ure.*

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaturdag 21 Januarij $4\frac{1}{2}$ ure.

W. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. 53 $52\frac{7}{8}$. Dito 5 pCt. $102\frac{3}{4}$. Sijnd 4 [illegible] 96 Handelm. $129\frac{1}{4}$. O. I. 5 pC. 100. Rijn Spoorw. [illegible] Ard. 85 p. st. $18\frac{1}{4}$, [illegible] Dito Coupon $20\frac{3}{4}$. Dito 3 p Ct. [illegible] Port te L. $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{1}{2}$. Oude Russen 4 pCt. $89\frac{1}{2}$, [illegible]

's Bosch bij D. A. A. DE ROOY.